

OHRANIMO STELJNIKE

STELJNIKI

Vlažni travniki, kjer je intenzivna kmetijska raba težko izvedljiva, predstavljajo pomembno zatočišče številnim živalskim vrstam. Na takih travnikih živijo zelo redke in ogrožene travniške ptice in pisana paleta metuljev, med drugim tudi barjanski okarček, ki je ena od vrst, ki ji grozi izumrtje. Ker se ti travniki praviloma kosijo zelo pozno, je trava večinoma uporabna le za steljo in od tod ime – steljniki.

ZAKAJ JE POTREBNA ČASOVNO PRILAGOJENA RABA?

Travnik z zdravilno strašnico

Marsikdo bi ob besedi steljniki najprej pomislil na bolj znane belokranjske steljnike, porasle z brezami in orlovo praprotnjo v podrasti. Vendar so steljniki, o katerih govorimo na tem mestu, običajni travniki, košeni šele po 25. avgustu. Ker je trava tako pozno košenih travnikov uporabna samo za steljo, smo jih poimenovali steljniki. Na takih travnikih živijo redke travniške ptice in pisana paleta metuljev, med drugim tudi barjanski okarček, ki je ena najbolj ogroženih vrst.

Omejitev košnje do 25. avgusta ustreza številnim vrstam, ki živijo na teh travnikih, saj jim omogoča nemoten razvoj in dolgoročno

prisotnost na teh travnikih. Travniki, ki so življenjski prostor metulja barjanskega okarčka, praviloma uspevajo na tleh, revnih s hranili, zato gnojenje teh travnikov ni dovoljeno.

KAKO LAHKO POMAGATE TUDI VI?

Če želite aktivno sodelovati pri ohranjanju steljnikov, vas vabimo, da se vključite v operacijo »Steljniki« in z izvajanjem ...

OBVEZNIH ZAHTEV:

STE_KOS: Košnja/paša ni dovoljena do 25. 8. in prepoved gnojenja

STE_NPAS: Za GERK-e, ki so večji od 1 ha, v tekočem letu na travniku površina strnjenege nepokošenega pasu, ki se pokosi naslednje leto, znaša od 5-10 % površine travnika

... **pomembno pripomorete k ohranjanju življenjskega prostora teh travniških vrst.**

Kmetija se lahko vključi v izvajanje operacije »Steljniki«, četudi nima nobenega GERKa, večjega od 1 ha. V tem primeru izvaja samo obvezno zahtevo STE_KOS.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V OPERACIJO »Steljniki«

Obtežba: 0 do 1,5 GVŽ travojedih živali/hektar (povprečna letna obtežba)

Raba: trajno travinje

Obseg: del površin (najmanj 20 % površin travinja, ki leži znotraj ekološko pomembnih območij steljnikov)

Lokacija: ista ves čas trajanja obveznosti

Območja izvajanja: sloj ekološko pomembnih območij steljnikov

OBMOČJA, KJER JE MOŽNO IZVAJATI OPERACIJO »Steljniki«

Operacije »Steljniki« ni možno izvajati kjerkoli, temveč le na območjih, kjer je metulj barjanski okarček še prisoten. Ta območja so z rjavo barvo prikazana na spodnji karti.

Steljniki

FINANČNO NADOMESTILO

V letu 2015 je za izvajanje obvezne zahteve STE_KOS operacije »Steljniki« predvideno plačilo **138 EUR/ha** (oz. **158,10 EUR/ha**, če so v izvajanje obveznih zahtev vključeni tudi GERKi, večji od 1 ha – zahteva STE_NPAS).

Za območje Natura 2000 Ljubljansko barje, kjer so možnosti kmetijske pridelave boljše, znaša plačilo za izvajanje obvezne zahteve STE_KOS **238,20 EUR/ha** (oz. **258,30 EUR/ha**, če so v izvajanje obveznih zahtev vključeni tudi GERKi, večji od 1 ha – zahteva STE_NPAS).

KAKO OHRANJATI STELJNIKE?

Steljniki so v Sloveniji močno ogroženi, zato je njihovo varstvo nujno potrebno. K njihovem ohranjanju lahko prispevate tudi vi, tako da:

- ▶ Se vključite v operacijo »Steljniki«.
- ▶ Vzdržujete ali po možnosti povečujete delež pozno košenih travnikov na vaši kmetiji.
- ▶ Travnikov ne gnojite.
- ▶ Pokošene trave ne balirate (ne povijate v plastično folijo).
- ▶ Na travniku puščate nepokošen pas, ki ob košnji in tudi kasneje predstavlja pomembno zatočišče za številne travniške vrste.
- ▶ Preprečujete zaraščanje oziroma prekomerno rabo travnikov.
- ▶ Že zaraščene površine počistite in ponovno uredite v travnike.

DODATNE INFORMACIJE

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana
Tel: 01/513 66 00; kgzs@kgzs.si ter območni Kmetijsko gozdarski zavodi

Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Tobačna ulica 5, 1000 Ljubljana
Tel: 01/230 95 00; zrsvn.oe@zrsvn.si ter Območne enote Zavoda RS za varstvo narave

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Dunajska 22, 1000 Ljubljana
Tel: 01/478 90 00, gp.mkgp@gov.si

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano podpira prizadevanja za ohranitev steljnikov v Sloveniji. Operacija »Steljniki« je namenjena vzpodbujanju izvajanja prilagojene kmetijske prakse, ki poleg pridelave krme skrbi tudi za ohranjanje ogroženih vrst. Operacija »Steljniki« se izvaja v okviru Programa razvoja podeželja 2014-2020 (Kmetijsko-okoljska-podnebna plačila). Organ upravljanja Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014-2020 je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Besedilo: mag. Mateja Žvikart (Zavod RS za varstvo narave) | strokovni pregled: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano | fotografije: Primož Glogovčan, Slavko Polak | oblikovanje: Sandra Anzulović | tisk: Birografika BORI d.o.o. | naklada: 700 | februar 2015.

Vsebinsko zloženke je pripravil Zavod RS za varstvo narave. Organ upravljanja za izvajanje Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014-2020 je Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano.